

Kaavion piirtäminen pedanetissä Collaboralla

Avaa toiselle välilehdelle auki pedanet ja toiselle välilehdelle kevään 2025 terveystiedon yo-koe. Koe löytyy abitreenien sivuilta. Etsi kokeesta tehtävä 7.1., josta löydät myös aineistot taulukon tekoa varten.

7.1. Suomalaisen aikuisväestön alkoholin käyttöä on tutkittu pitkään. Tee taulukoiden 7.A ja 7.B tutkimustulosten perusteella pylväsdiagrammit, jotka havainnollistavat muutoksia suomalaisten naisten ja miesten vähintään viikottaisessa alkoholinkäytössä tutkimusaikana 1968–2023. Liitä selkeät kuvakaappaukset laatimistasi naisten ja miesten diagrammeista vastauskenttään ja selitä perustellen havaitsemasi päätulokset diagrammien alapuolelle.

Tehdään harjoituksena naisten taulukko.

1. Valitse pedanetissä “palauta laskentataulukko” ja kirjoita otsikoksi oma nimesi. Valitse “jatka sisällön muokkaukseen”
2. Siirrä haluamasi tiedot taulukkoon kaavion luomista varten kopiaimalla ne kokeen aineistosta ctrl+C.

7.A Taulukko: Alkoholikäyttö naisilla

7.B Taulukko: Alkoholikäyttö miehiltä

7.A Taulukko: Alkoholikäyttö naisilla

Tulokset perustuvat THL:n joimatapatutkimukseen, joka vuonna 2023 toteutettiin ensimmäistä kertaa osana Teuvo Sormi -terveystarkastustutkimusta. Joimatapatutkimus tehtiin edellisen kerran vuonna 2016 ja sitä ennen kahdeksan vuoden välein.

Alkoholikäytön useus 1968–2023, naiset (%), THL

	Harvemmin kuntui kerta viikossa tai alintaan	1 kerta/vk	2 kerta/vk	Vähintään 4 kerta/vk
NAISET				
1968	30	0	3	1
1976	76	14	9	1
1984	77	13	9	2
1992	64	19	12	5
2000	65	19	14	2
2008	63	18	15	4
2016	71	16	10	3
2023	78	12	9	2

Lähde: Härkönen, J., Warpeniuk, K. & Mäkelä, P. Suomalaisien alkoholikäyttötavat 2023. Terveiden ja hyvinvoinnin tilasto. Tilastoraportti 59/2023. https://julkuri.fi/bitstream/handle/10024/17677/tilastoraportti_59_2023_Suomalaisien_alkoholink%C3%A4yt%C3%B6t_2023.pdf

sequence=1&id=Alfow&v= Viitattu: 30.12.2023.

3. Liitä kopioidut arvot collaboran taulukkoon. Tehtävässä kysytään vähintään viikottaista alkoholinkäyttöä, joten voidaan jättää pois vaihtoehto “harvemmin kuin yksi kerta viikossa tai ei lainkaan”. Voit jättää ne suoraan pois myös kopioidessasi. Tässä ensimmäiseen sarakkeeseen kirjatut vuodet tulevat vaak- eli X-akselille.

Tärkeää on, että vasemmalle ylös jää yksi tyhjä solu, jotta otsikot ovat oikeilla kohdilla sarakkeiden yläpuolella. Tyhjennetään siis kohta “NAISET”

[illegible]

sanomapro - x | drive - Haku x | Etusivu - Goo x | Nimetön asial x | Kaavion aksel x | Kuvaajan piiri x | Online Editor x

https://peda.net/collabora/browser/4610258811/cool.html?WOPISrc=https%3A%2F%2Fpeda.net%2F%3Awopi%2Fwopi%2Ffiles%2F74ec

Tiedosto Home Sisällytä Sivuasettelu Kaavat Tiedot Yleiskatsaus Muoto Katso Apua

Liitä Fontti Alignment

E13 $\sum$

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1		1 kerta/vk	Pari kertaa/vk	Vähintään 4 kertaa/vk							
2	1968	6	3	1							
3	1976	14	9	1							
4	1984	13	8	2							
5	1992	19	12	5							
6	2000	19	14	2							
7	2008	18	15	4							
8	2016	16	10	3							
9	2023	12	9	2							
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16											
17											
18											
19											
20											
21											
22											
23											
24											
25											

4. Kun taulukossa näkyy haluamasi tiedot, maalataan taulukon alue ja valitaan yläpalkista “sisällytä” → kaavio. Sivulle aukeaa “ohjattu kaavion luonti” jossa pääset eri vaiheissa muokkaamaan taulukkoa.

KOHTA 1 Valitse haluamasi kaavion muoto. Tässä kokeessa hyväksyttiin sekä pylväs- että pyramidi (pinottu) kaavio. Voit raahata säätöruudun pois kaavion edestä niin näet mitä sinne tulee.

Liitä Fontti Alignment Numero Ehdollisuus Tyylit

Ohjattu kaavion luonti

Valitse kaaviotyyppi

Search...

Pylväs

Palkki

Ympyrä

Of-Pie

Alue

3D-ulkoasu 3D Scheme: Realistinen

Muoto

Search...

Palkki

Lieriö

Kartio

Pyramidi

Ohje < Edellinen Seuraava > Valmis Peruuta

Sheet1

KOHTA 2 Valittuna on valmiiksi “ensimmäinen rivi sisältää otsikoita” mutta valitse myös “ensimmäinen sarake sisältää otsikoita” jotta vuodet tulevat otsikkoriville. Valitse sen jälkeen seuraava.

https://peda.net/collabora/browser/4610258811/cool.html?WOPISrc=https%3A%2F%2Fpeda.net%2F%3Awopi%2Fwopi%2Ffiles%2F74ec064e-b056-11f1-b64a-0a80e88c6005&lang=fi

Tiedosto Home Sisällityt Sivuasettelu Kaavat Tiedot Yleiskatsaus Muoto Katso Apua Taulukko-Veera ods

Libertation Sans 10 pt

Yleinen Ehdollisuus Tyylit

B26

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1		1 kerta/vk	Pari kertaa/vk	Vähintään 4 kertaa/vk											
2	1968	6	3	1											
3	1976	14	9	1											
4	1984	13	8	2											
5	1992	19	12	5											
6	2000	19	14	2											
7	2008	18	15	4											
8	2016	16	10	3											
9	2023	12	9	2											

Ohjattu kaavion luonti

Valitse tietolue

Tietolue: \$Sheet1.\$A\$1:\$D\$9

Arvosarjat rivillä
Arvosarjat sarakkeissa
Ensimmäinen rivi sisältää otsikoita
Ensimmäinen sarakke sisältää otsikoita

Ohje < Edellinen Seuraava > Valmis Peruuta

1 kerta/vk
Pari kertaa/vk
Vähintään 4 kertaa/vk

13°C Puolipilvistä

Hae

19.20 14.9.2026

KOHTA 3 Seuraavassa kohdassa ei tarvitse muokata mitään, valitse seuraava.

https://peda.net/collabora/browser/4610258811/cool.html?WOPISrc=https%3A%2F%2Fpeda.net%2F%3Awopi%2Fwopi%2Ffiles%2F74ec064e-b056-11f1-b64a-0a80e88c6005&lang=fi

Tiedosto Home Sisällityt Sivuasettelu Kaavat Tiedot Yleiskatsaus Muoto Katso Apua Taulukko-Veera ods

Libertation Sans 10 pt

Yleinen Ehdollisuus Tyylit

B26

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1		1 kerta/vk	Pari kertaa/vk	Vähintään 4 kertaa/vk											
2	1968	6	3	1											
3	1976	14	9	1											
4	1984	13	8	2											
5	1992	19	12	5											
6	2000	19	14	2											
7	2008	18	15	4											
8	2016	16	10	3											
9	2023	12	9	2											

Ohjattu kaavion luonti

Arvosarjat: Search...
1 kerta/vk
Pari kertaa/vk
Vähintään 4 kertaa/vk

Tietolueet: Reunan väri
Täytöväri
Nimi \$Sheet1.\$B\$1
Y-arvot \$Sheet1.\$B\$2:\$B\$9
Alue arvotille Reunan väri
Luokat
\$Sheet1.\$A\$2:\$A\$9

Mukauta yksittäisten arvosarjojen tietolueita

Ohje < Edellinen Seuraava > Valmis Peruuta

1 kerta/vk
Pari kertaa/vk
Vähintään 4 kertaa/vk

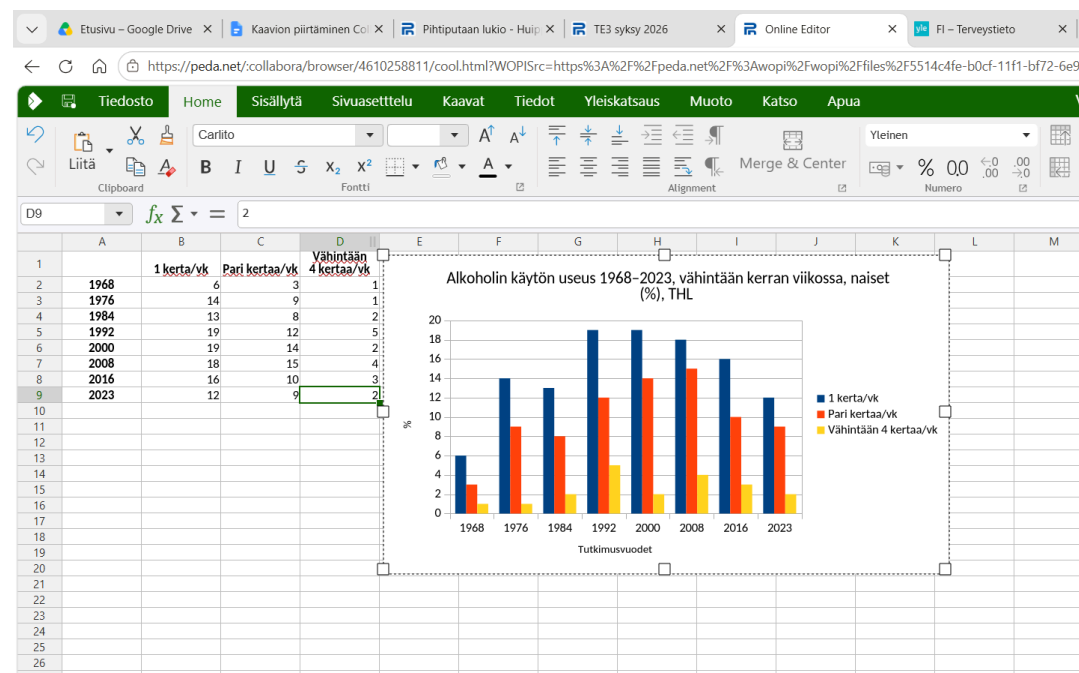
13°C Puolipilvistä

Hae

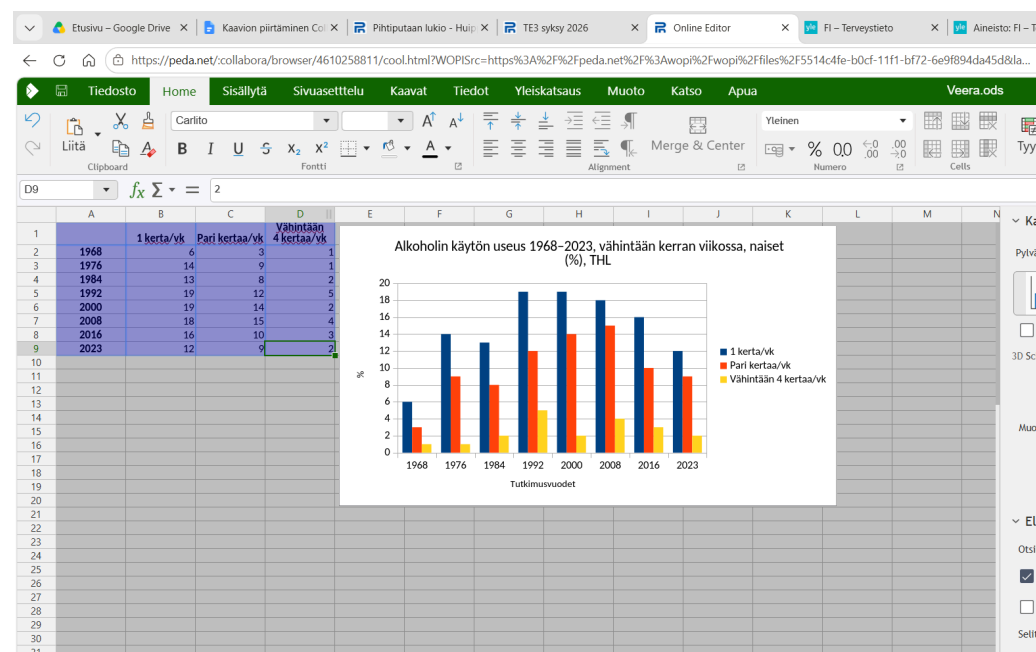
19.20 14.9.2026

KOHTA 4 Seuraavassa kohdassa lisää kaavion otsikot. Kaavion pääotsikon voit kopioida aineistosta suoraan tai tässä tapauksessa näin “Alkoholin käytön useus 1968–2023, vähintään kerran viikossa, naiset (%)”, THL”. Nimeä X-akseli (tutkimusvuodet) sekä Y-akseli (%). **Valitse “valmis”**.

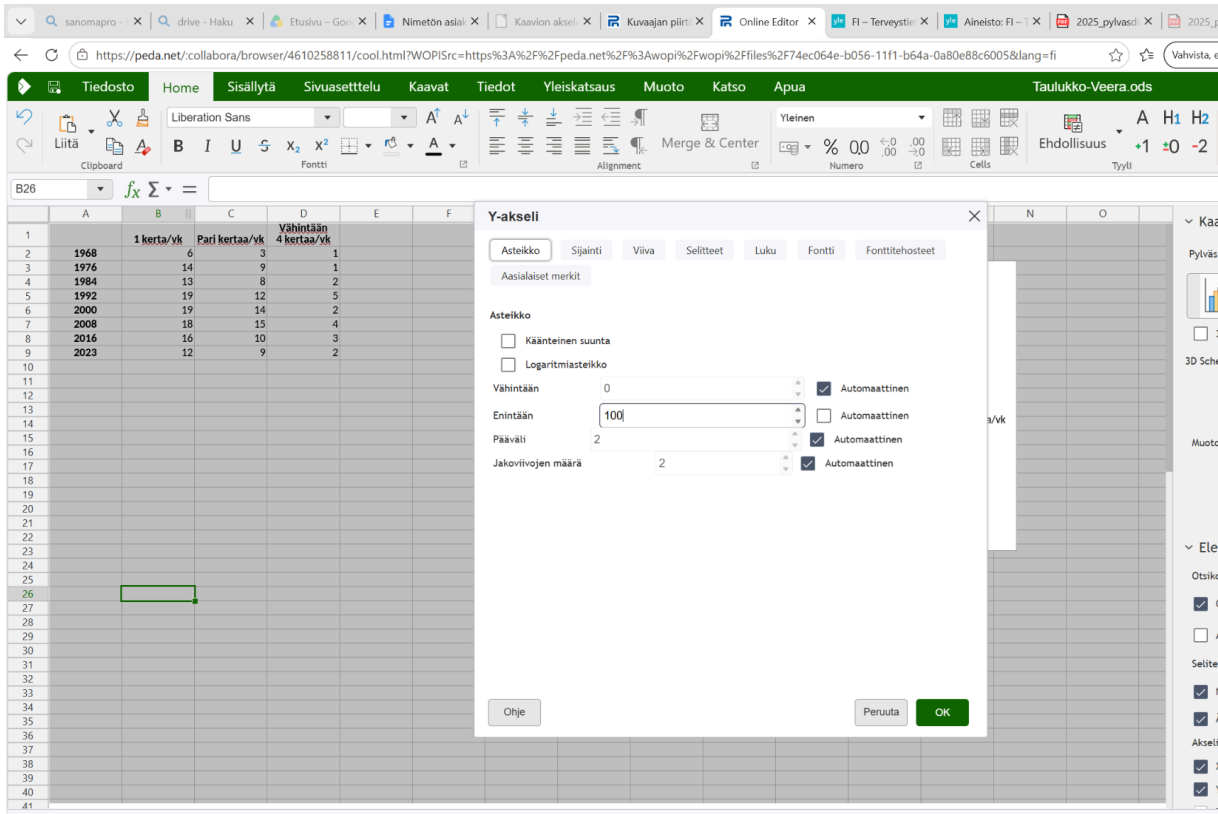
VINKKI Otsikko on tärkeä. Usein ylioppilaskokeessa kannattaa kopioida ja liittää eli copy-pasteta suoraan valmiiksi tarjottu aineiston otsikko. Jos kirjoitat kokeessa otsikon omin sanoin, voi olla riski, että kirjoitat väärin tai otsikkosi ei ole täsmällinen, eikä sisällä kaikkea tärkeää tietoa. Varminta on käyttää kokeessa valmiiksi annettua aineiston otsikkoa ja tehdä diagrammi sen mukaan. Tässä tapauksessa aineiston otsikko pätee, kun “harvemmin tai ei lainkaan” otetaan mukaan kaavioon. Yleensä diagrammin oikeasta otsikosta voi saada +1 pisteen. Hyvässä diagrammissa on aina myös y- ja x-akselien otsikot ja yksiköt akselien vieressä eli akselien otsikoina. Yleensä akselien otsikoista ja yksiköistä voi saada +1 pisteen.

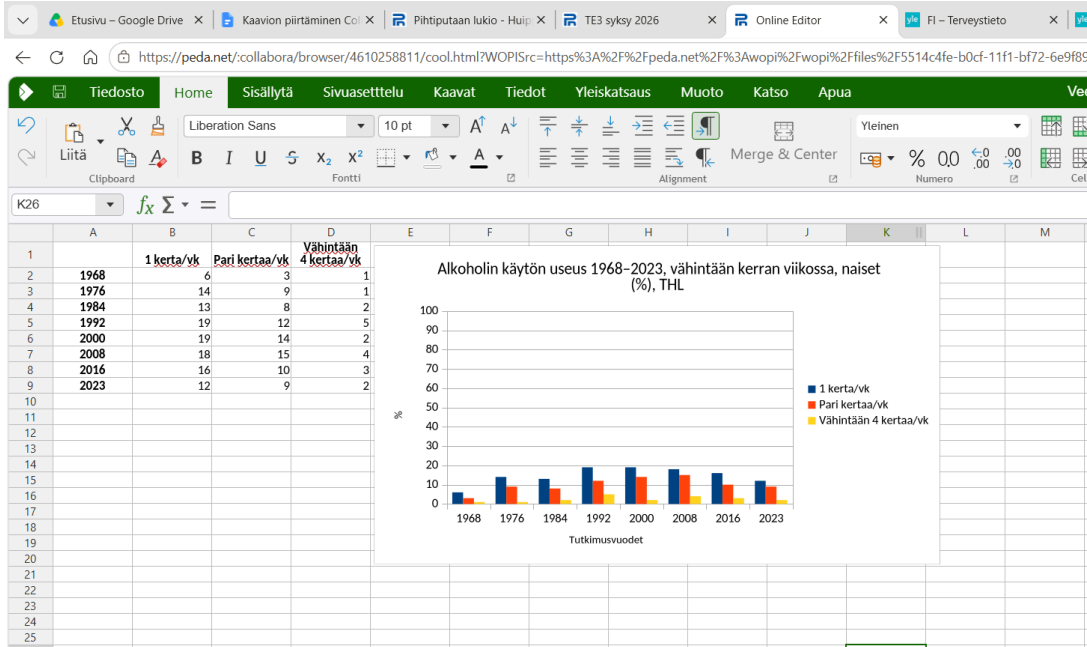
- Kaavio on nyt periaatteessa valmis. Skaalaa vielä Y-akseli 100 prosenttiin, jotta kaavioita on helpompi vertailla keskenään sukupuolten välillä (tekisit sitten saman miesten taulukolle).. Tuplaklikkaa ensin taulukkoa, jotta sen ympäristö muuttuu harmaaksi.

Sen jälkeen tuplaklikkaa Y-akselia, jolloin pitäisi aueta Y-akselin muokkausikkuna. Valitse ylhäältä “asteikko” ja poista ruksi automaattisen maksimiaron kohdalta. Korjaa maksimiksi 100 ja valitse ok.

Nyt taulukon pitäisi olla valmis ja näyttää tältä. Varmista vasemmasta yläkulmasta levykkeen kuvasta että taulukkosi on tallentunut. Pedanettiin palautus jää tässä muodossa.

YO-kokeessa pyydetään liittämään kuvakaappaus diagrammista vastauskenttään. Collaborassa valitse taulukko ja kopioi se klikkaamalla hiiren oikeaa näppäintä. Kopioidun taulukon voit liittää normaalisti yo-kokeen vastauskenttään.